MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tad-9 ta' Marzu, 2007

Citazzjoni Numru. 174/2005

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fit-30 ta' Mejju, 2005 li permezz tagħha l-attriċi esponiet bir-rispett:

Illi l-kontendenti ċċelebraw żwieġ bejniethom fid-19 ta' Settembru, 1993, ġewwa l-Knisja Parrokjali ta' Ħal Lija, skond ma jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ relattiv, illi qed jiġi anness, esebit u mmarkat bħala Dok. "A",

Illi l-kunsens tal-partijiet għaż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, a tenur ta' l-Artikolu 19(1)(d) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi l-kunsens ta' l-attriċi nkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenut illi mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa, a tenur ta' l-Artikolu 19(1)(c), u dan kif ser jiġi ppruvat fil-kors tal-kawża odjerna.

Illi ulterjorment il-kunsens tal-konvenut ingħata bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-kontendenti huwa null u bla effett fil-Liġi ai fini tad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 19 ta' l-Att dwar iż-Żwieġ ta' l-1975.

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddikjara ż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fid-19 ta' Settembru 1993, null u bla effett fil-Liġi, għal raġunijiet imputabbli lill-konvenut u għal raġunijiet oħra li jiġu trattati waqt l-andament tal-kawża, u tagħti dawk il-provvedimenti l-oħra illi jkunu opportuni f'dan ir-rigward.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut illi jibqa' minn issa nġunt għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attriċi maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut ippreżentata fis-16 ta' Settembru, 2005 li permezz tagħha eċċepixxa:

1. Illi l-eċċipjenti jaqbel li ż-żwieġ bejn il-kontendenti

għandu jkun dikjarat null imma minħabba fatti imputabbli lill-attriċi u kawżali differenti minn dawk dikjarati mill-attriċi kif ser ikun ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

2. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attriċi, tal-konvenut u ta' xhieda oħra prodotti minnhom.

Semgħet lill-partijiet in kontro-eżami.

Rat il-verbal tas-seduta tat-2 ta' Frar, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fid-19 ta' Settembru, 1993 a bażi tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut jaqbel ma' dan iżda jgħid li ż-żwieġ huwa null għal raġunijiet imputabbli anke lill-attriċi.

Kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu*

jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Ir-raġunijiet indikati mill-attriċi jirrigwardjaw dawn is-subinċiżi tal-liġi in kwistjoni u cioe';

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra li mix-xorta tiegħu jista' jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

Mill-provi voluminużi mressqa mill-partijiet jidher li dan kien każ ta' żwieġ kif jingħad bl-Ingliż bejn tnejn minn nies, *ill matched*. Fil-fatt anke dwar ir-raġuni għaliex iż-żwieġ għandu jkun dikjarat null ma humiex jaqblu.

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006) ;

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ."

Kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Ir-raġuni prinċipali li ssemmi l-attriċi hija li l-konvenut sa mill-ewwel ġranet taż-żwieġ kien vjolenti magħha u tgħid ukoll li hija kienet taf minn qabel iżżewġu li kien se jkollha problemi tikkonċepixxi iżda l-konvenut kien jaf b'dan u xorta aċċetta li

jiżżewwiġha. Tgħid li l-konvenut kien iddominat minn ommu minn dejjem u ma kellux opinjoni tiegħu iżda ta' ommu. Iżda kif iżżewġu beda jerfa' idejh fuqha regolarment. Da parti tiegħu l-konvenut jgħid li ġie ngannat mill-attriċi għaliex hija ma kinitx qaltlu bid-diffikoltajiet ta' konċepiment għalkemm huwa kien jaf li kienet għamlet xi interventi fuq il-partijiet riproduttivi tagħha. Jgħid pero' li dan ma kienx ifisser li kien jaf li l-attriċi ma setgħetx ikollha tfal.

Il-Qorti wara li ħasbet fit-tul tħoss illi f'dan il-każ hemm każ li dan iż-żwieġ jiġi annullat a bażi tas-subinċiż (ċ). L-allegazzjonijiet tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin jidhru li huma ġustifikati, jekk mhux kompletament pero' suffiċjentement biex irendi ż-żball fuq il-kwalita' tal-parti l-oħra li jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kuntrattat bejn il-partijiet fid-19 ta' Settembru, 1993. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------